

Reedukace dysortografie

Možné příčiny dysortografie

- ❖ nedostatečné sluchové vnímání;**
- ❖ porucha v chápání obsahu psaného textu;**
- ❖ nedostatečný rozvoj grafomotoriky;**
- ❖ nedostatečný rozvoj řeči;**
- ❖ nedostatečné osvojení systému mateřského jazyka;**
- ❖ poruchy soustředění, paměti;**
- ❖ poruchy procesu automatizace;**
- ❖ pomalé pracovní tempo.**

Reedukace specifických dysortografických chyb

ROZLIŠOVÁNÍ KRÁTKÝCH A DLOUHÝCH SAMOHLÁSEK

- ❖ Při psaní je nutné, aby si žáci vše, co píší, diktovali nahlas.
- ❖ Je lepší porušovat zásadu plynulého psaní slov a psát znaménka ihned.

- ❖ Pomůcky
 - bzučák;
 - hudební nástroje;
 - stavebnice s krátkými a dlouhými prvky;
 - Zelinková O. *Cvičení pro dyslektiky I.* Praha: DYS, 2002.

Reedukace specifických dysortografických chyb

❖ Cvičení s bzučákem:

- **Učitel předříkává slova, žák je přehrává s pomocí bzučáku;**
- **Učitel vyt'ukává rytmus a děti počítají, kolik zvuků slyšely. Pak napodobují rytmus vytleskáváním nebo vyt'ukáváním.**
- **Užití bzučáku při pravopisných cvičeních a diktátech.**
- **Učitel přehrává rytmické struktury a žáci vyhledávají odpovídající slova.**

Reedukace specifických dysortografických chyb

❖ Cvičení na rozlišování krátkých a dlouhých samohlásek:

- **Znázorňování slov s krátkými a dlouhými samohláskami pomocí stavebnice;**
- **Žák má na poslech určit, zda je mezi dvěma slovy rozdíl nebo ne (vymyšlená slova: např. sáp-sap, existující slova: např. dál-dal);**
- **Grafické znázorňování délky samohlásek (/.. příhoda);**

Reedukace specifických dysortografických chyb

- **Doplňování krátkých a dlouhých samohlásek do textu;**
- **Tvoření vět se slovy, která se liší délkou samohlásek;**
- **Podtrhávání dlouhých samohlásek v textu se zdůrazněním délky ve výslovnosti;**
- **Zapisování pouze samohlásek (popř. jen dlouhých samohlásek) ze slov, která učitel diktuje (žába : á a).**

Reedukace specifických dysortografických chyb

ROZLIŠOVÁNÍ SLABIK DY-DI, TY-TI, NY-NI

❖ Pomůcky:

- Tvrdé kostky se slabikami *dy, ty, ny* a měkké kostky se slabikami *di, ti, ni*.
- Zelinková, O. *Cvičení pro dyslektiky II*. Praha: DYS, 2002.

❖ Cvičení s kostkami:

- Učitel předříkává dvojice slabik, žák je opakuje, ohmatává příslušnou tvrdou nebo měkkou kostku;
- Vyhledávání slov s danou slabikou. Žák mačká kostku a současně vyslovuje a vyhledává slovo s danou slabikou;

Reedukace specifických dysortografických chyb

- **Rozlišování slov, která se liší tvrdostí slabik;**
- **Určování slabik ve slovech. Nejprve vyhledávaná slabika na začátku, pak na konci a na závěr uprostřed. Učitel vysloví slovo, žák zopakuje a mačká kostku.**

ROZLIŠOVÁNÍ SYKAVEK S, C, Z, Š, Č, Ž

❖ Pomůcky:

- **Karty s písmeny, obrázky se slovy, která obsahují sykavky.**
- **Zelinková, O. *Cvičení pro dyslektiky II.***

Reedukace specifických dysortografických chyb

❖ Cvičení:

- **Rozlišování sykavek ve slabikách, slovech;**
- **Vyhledávání slov se sykavkami;**
- **Rozlišování sykavek, které mění smysl slova (učitel říká: žít-šít, žák opakuje, ukazuje příslušná písmena);**
- **Rozlišování více sykavek v jednom slově: (např. rozcvička).**

Reedukace specifických dysortografických chyb

VYNECHÁVÁNÍ, PŘIDÁVÁNÍ A PŘESMYKOVÁNÍ PÍSMEN A SLABIK

❖ Pomůcky:

- Písmena, ze kterých dítě tvoří slova;
- Zelinková, O. *Cvičení pro dyslektiky III*. Praha: DYS, 2003.

❖ Cvičení:

- Písemná analýza a syntéza slov. Učitel vysloví: strom, žák opakuje s-t-r-o-m a píše;
- Podtrhávání správně napsaných slov;
- Tvoření slov ze zpřeházených písmen;

Reedukace specifických dysortografických chyb

HRANICE SLOV V PÍSMU

❖ Pomůcky:

- **Stavebnice, karty s předložkami, různé prvky znázorňující slovo;**
- **Zelinková, O. *Cvičení pro dyslektiky III.***

❖ Cvičení:

- **Grafické znázorňování vět obsahujících předložky, zájmena a další krátká slova. Učitel vysloví větu a žák místo slov píše čáry nebo klade předměty;**

Reedukace specifických dysortografických chyb

- **Určování počtu slov ve větě;**
- **Čtení slov s předložkami s pomocí obrázků. Učitel ukáže obrázek, např. domu, a žák spojuje zobrazený předmět s předložkami na kartách, (např. u domu, před domem, za domem atd.).**

Reedukace gramatických chyb

❖ Pomůcky:

- Karty s tvrdým a měkkým *i-y*, karty s párovými souhláskami.
- Přehled mluvnického učiva.
- Doplnovací cvičení.

❖ Cvičení:

- Vyhledávání příbuzných slov;
- Doplnování *i-y* ústně. Učitel říká slova a žáci zvedají karty se správnými písmeny;
- Doplnovací cvičení (Ton-k sl-šel s-čka.);

Reedukace gramatických chyb

- **Zápis pouze těch slov, která obsahují procvičovaný jev;**
- **Opisování slov, v nichž žák často chybuje. Nezařazovat však příliš často;**
- **Při pomalém pracovním tempu žáků lze při hodině zařazovat kratší cvičení, která žák zvládne dokončit.**

Opravování písemných prací

- ❖ **Metodický pokyn MŠMT 13 711/2001-24 – žák může být hodnocen slovně.**
- ❖ **Neopravovat červenou barvou, žák si ji může zafixovat;**
- ❖ **Označit chybná slova tužkou a necháme žáka ještě jednou práci přečíst a chyby opravit;**
- ❖ **Pokud žák není schopen chyby vyhledat sám, pomáhá učitel a společně zdůvodňují pravopis;**
- ❖ **Chybná slova lze přelepit a nadepsat správný tvar;**

Opravování písemných prací

- ❖ **Zavést notýsek chybných slov;**
- ❖ **Existují přístupy, kdy nic nevysvětlujeme, ale u často se opakujících chyb napíšeme slovo desetkrát s tím, že žák barevně vyznačuje správný tvar, který si tak zřetelně zafixuje.**

Počítačové programy pro reedukaci dysortografie

- **DysCom (www.razdva.cz);**
- **JAZYKOVÉ ROZBORY (www.matik.cz);**
- **SOVÍ PROGRAM: Soví písmenka , Soví slabiky, Soví slova, Soví věty a texty, Soví pohádky, Soví čítanka, Soví hřiště, Soví noviny (www.gemis.cz);**
- **ŠKOLA HROU I (www.matik.cz);**
- **ŠKOLA HROU II (www.matik.cz);**
- **ZÁBAVNÁ ČEŠTINA V ZOO (www.silcom-multimedia.cz);**
- **VŠEZNÁLEK (www.silcom-multimedia.cz).**